

بنام خدا سوالات متن درس ۱۶ هفتم

۱. در کشور ما بیشتر سفرها جنبه.....دارد.

زیارتی

۲. سفرهای زیارتی به چه منظوری صورت می گیرد؟

به منظور زیارت مرقد امامان بزرگوار و امامزاده ها و بازدید از مکان های مقدس انجام می گیرد.

۳. مهم ترین مساجدی که از نظر معماری برای گردشگران اهمیت دارد کدامند؟

مسجد امام و شیخ لطف الله در اصفهان مسجد جامع یزد و مسجد گوهرشاد در مشهد

۴. مهمترین شهر زیارتی ایران کدام است؟

مشهد

۵. امام رضا علیه السلام در مورد صدقه دادن چه می فرمایند؟

صدقه بده هر چند کم باشد زیرا هر کار کوچکی که صادقانه برای خدا انجام شود بزرگ است.

۶. امام رضا علیه السلام در چه تاریخی به دنیا آمد و در چند سالگی به امامت رسید؟

در سال ۱۴۸ هجری در شهر مدینه به دنیا آمدند و در ۵۲ سالگی به امامت نائل گردیدند.

۷. چرا خلفای بنی امیه و بنی عباس امامان شیعه را به شهادت می رسانند؟

چون آنها حکومت دینی را به حکومت ظالمانه تبدیل کرده و امامان معصوم را که خواستار اجرای عدالت و قوانین اسلام بودن به شهادت می رسانند.

۸. چرا مامون امام رضا را به ولیعهدی انتخاب کرد؟

او ابتدا برای فریب مردم و ترس از شورش آنها و اینکه نشان بدهد به خاندان پیامبر علاقه دارند امام رضا را به خراسان آورد و علیرغم میل باطنی امام رضا ع را به ولایت عهدی خود برگزید.

۹. به چه دلیل مامون، امام رضا علیه السلام را به شهادت رساند؟

مامون که می دید امام رضا علیه السلام از او اطاعت نمی کند و شرایط وی را نمی پذیرد و از طرف دیگر پیروان آن حضرت هر روز بیشتر می شود سرانجام امام علیه السلام را با انگور مسموم کرد و به شهادت رساند.

۱۰. حرم امام رضا و آستان قدس رضوی از چه نظر اهمیت دارد؟

علاوه بر اهمیت زیارتی از نظر معماری و تاریخی نیز اهمیت فراوانی دارد.

۱۱. آرامگاه کدام شخصیت های علمی و مذهبی در حرم امام رضا قرار دارد؟
شیخ بهایی و علامه محمد تقی جعفری

۱۲. در مجموعه آستان قدس رضوی کدام موزه ها قرار دارد؟
موزه قرآن موزه سکه موزه صدف و موزه سلاح

۱۳. چه آثاری در موزه مرکزی آستان قدس رضوی وجود دارد؟
قرآن های نفیس که با خط مبارک ائمه اطهار بر روی پوست آهو نوشته شده اولین سنگ مرقد
مطهر امام رضا علیه السلام سکه ها و کتیبه های نفیس و مدال های جهانی قهرمانان کشورمان که
به موزه حضرت رضا علیه السلام تقدیم کردند.

۱۴. آثار و بناهای تاریخی ایران شامل چه چیزهایی است؟
کاخ ها مساجد کاروانسراها حمامها بازارها پلها آرامگاه شاعران و دانشمندان خانه های تاریخی و
برجها

۱۵. طبیعت گردی چیست؟
یکی از انواع گردشگری گردش و استراحت یا مطالعه و تحقیق در مکان های طبیعی چون کوه ها
غارها چشمه های آب معدنی و بیابان ها و جنگل ها و پناهگاه های حیات وحش و روستاهای
زیباست.

۱۶. علت جذابیت نواحی ساحلی دریای خزر چیست؟ **برای مطالعه**
ساحل دریای خزر و جنگل های زیبای روی دامنه کوهها و مزارع برنج و روستاهایی که با فاصله
کم در دو طرف جاده قرار گرفتند جذابیت زیادی به این ناحیه داده است.

۱۷. سواحل جنوب یا خلیج فارس و دریای عمان در چه فصلی گردشگر می پذیرد؟
فصل زمستان **برای مطالعه**

۱۸. ایجاد پارک های ملی چه فایده ای دارد؟
از آسیب رساندن به محیط زیست جلوگیری می کند.

۱۹. قوانین و مقررات پارک های ملی را بنویسید؟
بوته کنی چرای دام ها شکار و نظایر آنها ممنوع است و محیط امل برای جانوران است.

تهیه کننده رضا غیبی دبیر مطالعات ناحیه دو ارومیه

جاذبه‌های گردشگری ایران

درس ۱۶

در کشور عزیز ما ایران، آن قدر جاذبه‌های فراوان طبیعی و تاریخی - فرهنگی وجود دارد که هم مردم ایران و هم مردم سایر کشورها علاقه‌مند به بازدید این جاذبه‌ها هستند.

● سفرهای زیارتی

در کشور ما، بخش عمده‌ای از سفرها جنبهٔ زیارتی دارد. سفرهای زیارتی به منظور بازدید از مکان‌های مقدس و زیارت مرقد پیامبران الهی، امامان بزرگوار علیهم‌السلام و امامزاده‌ها انجام می‌گیرد.

شما در کتاب هدیه‌های آسمان پایهٔ ششم با سه زیارتگاه مهم کشورمان آشنا شدید. آیا می‌توانید این سه زیارتگاه را که مرقد سه امامزاده است نام ببرید؟

در ایران مساجد باشکوهی نیز وجود دارد که مورد توجه زائران داخلی و خارجی قرار می‌گیرند. بعضی از مساجد علاوه بر محل عبادت، از نظر معماری زیبای اسلامی نیز مورد توجه گردشگران هستند؛ مانند مسجد امام و شیخ لطف‌الله در اصفهان، مسجد جامع یزد و مسجد گوهرشاد در مشهد.

● مشهد مقدس، مهم‌ترین قطب زیارتی ایران - ۴

همه ساله تعداد زیادی از زائران ایرانی و خارجی (حدود ۱۷ میلیون نفر) برای زیارت مرقد مطهر

امام رضا علیه‌السلام به مشهد سفر می‌کنند.

● خوب است بدانید از کشور دوست و همسایه ما عراق، هر ساله تعداد زیادی زائر وارد کشور می‌شوند. از کشور ما نیز، هر ساله چند میلیون زائر، مشتاقانه برای زیارت عتبات عالیات* به کشور عراق می‌روند و مورد پذیرش و مهمان‌نوازی گرم آنها قرار می‌گیرند.

مسجد گوهرشاد به دستور همسر تیمور ساخته شده. تیموریان قبل از صفویان در ایران حکومت می‌کردند.

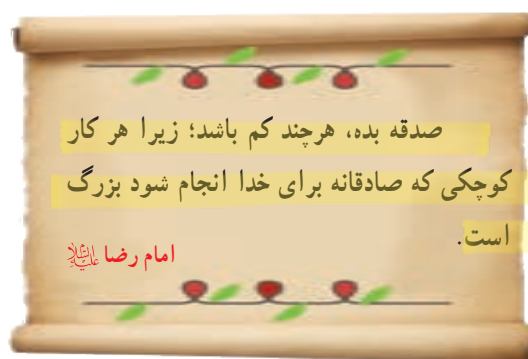
مسجد جامع یزد

آرامگاه دانیال نبی علیه‌السلام - خوزستان

مسجد گوهر شاد در حرم مطهر رضوی، با قدمتی حدوداً ۶۰۰ سال

۵

سوال ۶، ۷، ۸، ۹ برای مطالعه است.

امام هشتم شیعیان، حضرت علی ابن موسی الرضا، فرزند امام موسی کاظم (ع)، در سال ۸۴۱ هجری در شهر مدینه متولد شدند. آن حضرت در ۵۳ سالگی و بعد از شهادت پدر گرامی شان به امامت رسیدند. **۶**

در سال‌های گذشته خواندید که پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) و اتفاقاتی که به وجود آمد، خلفای بنی امیه و بنی عباس حکومت ظالمانه‌ای را در پیش گرفتند و امامان معصوم (ع) را که خواستار اجرای عدالت و قوانین اسلام بودند، به شهادت می‌رساندند. **۷**

یکی از خلفای عباسی، مأمون بود. او امام رضا (ع) را به اجبار از شهر مدینه به پایتختش در خراسان، که شهر مرو بود، آورد و او را به ولایتعهدی انتخاب کرد. مأمون با این کار می‌خواست نشان بدهد به خاندان پیامبر اکرم (ص) علاقه دارد و به این ترتیب مردم را فریب داده و از شورش آنها جلوگیری کند. **۸**

در طول مسیر مردم مشتاقانه به دیدار ایشان می‌آمدند و امام رضا (ع) از این فرصت برای بیان حقایق دینی به آنها و پاسخ به سؤالاتشان استفاده می‌نمودند. در شهر مرو هم آن حضرت در مجالس علمی و گفت‌وگو شرکت می‌کردند و راه و روش واقعی پیامبر (ص) و اهل بیت را به متفکران و مردم نشان می‌دادند و به همه سؤالات دینی و علمی پاسخ می‌گفتند و آنها را راهنمایی می‌کردند. **۹**

مأمون که می‌دید امام رضا (ع) از او اطاعت نمی‌کند و شرایط وی را نمی‌پذیرد و از طرفی جلسات علمی باعث شده پیروان ایشان روز به روز بیشتر شود، سرانجام امام رضا (ع) را مسموم کرد و به شهادت رساند. بدن مطهر امام رضا (ع) در نزدیکی شهر توس به خاک سپرده شد. رفت و آمد شیعیان برای زیارت مقبره ایشان باعث گسترش و رونق این منطقه شد و اندک اندک شهر مشهد شکل گرفت.

ضریح جدید امام رضا (ع)، به دست استاد فرشچیان طراحی شده است که ترکیبی از نگارگری، خطاطی و نقاشی، با تکیه بر فرهنگ ایرانی - اسلامی است. فولاد و مقبره علمایی مانند شیخ حر عاملی و... در این صحن قرار دارند. صحن انقلاب یا صحن کهنه، قدیمی‌ترین صحن حرم امام رضا (ع) است که قدمتی حدوداً ششصد ساله دارد. سقاخانه، نقاره خانه و پنجره

حرم مطهر امام رضا (ع) و مجموعه آستان قدس رضوی، علاوه بر اهمیت زیارتی از نظر معماری و تاریخی نیز اهمیت فراوانی دارد و در هر یک از صحن‌ها، شاهکارهایی از معماری ایرانی - اسلامی مشاهده می‌شود.

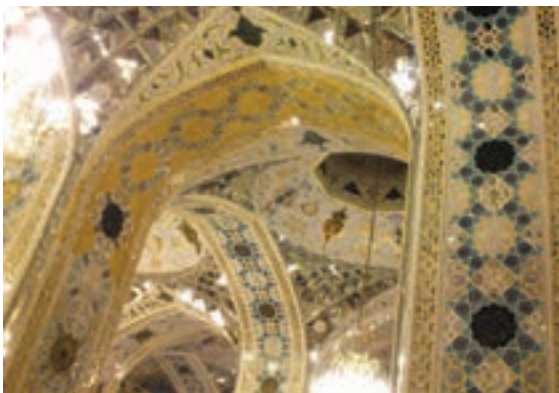
در صحن‌های مطهر حرم امام رضا (ع) آرامگاه برخی شخصیت‌های بزرگ علمی مذهبی کشور مانند شیخ بهایی و علامه محمدتقی جعفری وجود دارد. ۱۱

فعالیت

۱- اگر به اینترنت دسترسی دارید با راهنمایی معلم به پایگاه آستان قدس رضوی وارد شوید و اطلاعاتی درباره زیارت حرم مطهر و بخش‌های مختلف آن به دست آورید.

۲- به طور گروهی با استفاده از دانشنامه شبکه رشد یا سایر منابع درباره زندگی و آثار یکی از این دو شخصیت بزرگ یک صفحه مطلب بنویسید و در کلاس بخوانید.

۳- آیا تاکنون صلوات خاصه امام رضا (ع) را شنیده‌اید؟ چه احساسی نسبت به آن دارید؟

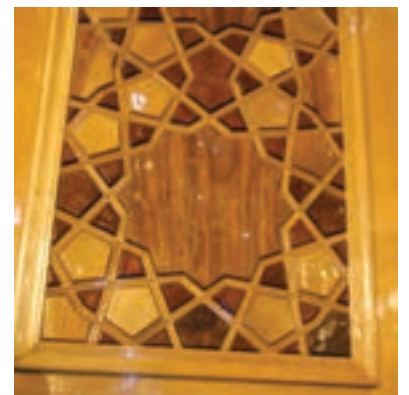
تحویل سال در حرم مطهر رضوی

رسمی کهن: نقاره‌چی‌ها قبل از طلوع و غروب خورشید و همچنین در روزهایی مانند میلاد معصومین (ع) یا جشن‌های مذهبی، نقاره می‌زنند.

هنرمندان مختلف، با ارادت و علاقه‌ای که به امام رضا (ع) داشته‌اند، آثار هنری باشکوهی در حرم مطهر خلق کرده‌اند.

قسمت‌های مختلف حرم امام رضا ع

مجموعه آستان قدس رضوی دارای چند کتابخانه بزرگ، مرکز درمانی، مهمانسرا و چند موزه باشکوه است که از جمله می توان به موزه قرآن و موزه سکه، موزه صدف و موزه سلاح اشاره کرد. در موزه امام رضا (علیه السلام)، آثار مختلفی از جمله مدال هایی که برخی از نخبگان علمی (مانند برندگان المپیادهای علمی) و هم چنین ورزشکاران اهداء کرده اند، نگهداری می شود. مدال های کشتی گیر محبوب ایران مرحوم تختی، از قدیمی ترین این مدال هاست. **۱۳**

از مهم ترین اشیای موجود در این موزه می توان به قرآن های نفیس که با خط مبارک ائمه اطهار بر روی پوست آهو نوشته شده، اولین سنگ مرقد مطهر امام رضا (علیه السلام) و سکه ها و کتیبه های نفیس اشاره کرد.

موزه حرم امام رضا ع

فعّالیت

۴- اگر با خانواده تان به مشهد سفر کنید، بعد از زیارت حرم امام رضا (علیه السلام) پیشنهاد می کنید از کدام بخش های آستان

قدس دیدن کنید؟

۵- کاربرگه شماره (۱۵) را در کلاس کامل کنید.

۶- تصویرهای زیر، سمت راست مربوط به حرم حضرت معصومه (علیه السلام) و سمت چپ، مربوط به حرم حضرت احمد بن کاظم

(معروف به شاهچراغ) است. تحقیق کنید که این دو آرامگاه در کجا هستند و هر یک از این دو شخصیت، چه نسبتی با

امام رضا (علیه السلام) دارند؟

آرامگاه حضرت احمد بن کاظم (معروف به شاهچراغ)

حرم حضرت معصومه (علیه السلام)

گردشگری تاریخی

ایران به دلیل دارا بودن تاریخ طولانی، آثار و بناهای متعددی دارد. مساجد، کاروانسراها، کاخ‌ها، حمام‌ها، بازارها، پل‌ها، آرامگاه‌های شاعران و دانشمندان، خانه‌های تاریخی و برج‌ها از جمله این آثار هستند.

برخی از این بناها میراث جهانی* هستند که باید از آنها محافظت شود. علاوه بر مردم ایران، بسیاری از موزه‌ها و پژوهشگران

کشورهای جهان، علاقه‌مند به بازدید از این آثار تاریخی هستند.

تخت جمشید که یونانیان به آن پرسپولیس می‌گفتند، بنایی عظیم شامل چندین کاخ و تالار به مساحت حدود ۱۲۵۰۰۰ متر مربع است. ساخت این بنا به فرمان داریوش اول هخامنشی آغاز و توسط جانشینان او به پایان رسید. برای انجام این کار، بهترین معماران، مهندسان، سنگ تراشان (حجاران)، نقاشان و کارگرانی با دستمزد معین از سراسر امپراتوری به کار گرفته شدند.

در طراحی و ساخت این مجموعه از اصول مهندسی و معماری دقیق و پیشرفته‌ای استفاده شده است. به منظور مقاوم‌سازی ساختمان‌ها، ابتدا تمام سطح زیربنا را خاک‌برداری و با شن‌ریزه‌ها رسوبی پرکرده‌اند و سپس به ساخت و ساز پرداخته‌اند. ستون‌های سنگی تخت جمشید به ارتفاع ۱۴ تا ۲۰ متر، از شگفتی‌های معماری ایران و حتی جهان در دوره باستان است. سنگ‌های مورد نیاز از کوه‌های دور و نزدیک بریده و توسط نیروی انسانی یا گاری به محل کار برده می‌شد. پس از حجاری‌های مقدماتی، قطعه سنگ‌ها با استفاده از داربست‌های محکم و قرقه و طناب بر روی هم قرار می‌گرفتند. سپس عملیات تراشیدن و صیقل دادن ستون‌ها و ایجاد شیارهای تزئینی آغاز می‌شد.

زیبایی و عظمت این آثار، محصول سرچنجه هنرمند، ذهن خلاق و ذوق و ابتکار ایرانی است و برای همین، تخت جمشید که به عنوان یک میراث جهانی شناخته می‌شود و همچنین دیگر آثار تاریخی در سراسر کشور، مایه افتخار ایرانیان و جزء آثار ارزشمند تاریخی کشور هستند. با این وجود نباید فراموش کرد که استفاده از این کاخ‌ها و بناها، منحصر به پادشاهان ظالم و ستمگر بود و زمانی، حاکمانی حکومت می‌کردند که برای مردم و رأی آنها، ارزشی قائل نبودند و حقوق آنها را پایمال می‌کردند.

• طبیعت گردی ۱۵

آبشار ویسدار - گیلان

یکی از انواع گردشگری، گردش و استراحت یا مطالعه و تحقیق در مکان‌های طبیعی چون کوه‌ها، غارها*، چشمه‌های آب‌معدنی و بیابان‌ها و جنگل‌ها و پناهگاه‌های حیات‌وحش و روستاها است.

کشور ایران به دلیل داشتن ناهمواری‌های مختلف و آب‌وهوای متنوع، زیستگاه‌های متنوعی دارد. بعضی از این مکان‌ها به عنوان «میراث زیستی جهانی*» اعلام شده‌اند.

برخلاف برخی کشورهای دنیا که از دیدن زیبایی‌های برخی فصل‌های سال و

برخی اقلیم‌ها محروم هستند، در کشور ایران هریک از چهار فصل سال زیبایی‌های خاص خود را نشان می‌دهد. علاوه بر زیبایی‌های طبیعی، بناها و معماری‌های به جای مانده از دوره‌های مختلف تاریخی مخصوصاً پس از اسلام نیز، از شگفتی‌های کشورمان است. آخرین صفحات کتاب، گوشه‌ای از زیبایی‌های کشور عزیزمان، به نمایش در آمده است.

(ب)

(الف)

سواحل چابهار در دریای عمان، استان سیستان و بلوچستان

دره خزینه بهشت، استان لرستان، میانه‌های جاده پلدختر به اندیمشک

از جاذبه های طبیعی گردشگری ایران است.

فعالیت

۷- با همفکری با معلم و دوستانتان، درباره سه فعالیت زیر در کلاس گفت‌وگو کنید :

الف) آیا مقاصد گردشگری محل زندگی خودتان را به خوبی می‌شناسید؟ گزارشی از آنها را در کلاس ارائه دهید.

ب) آیا فکر می‌کنید در محل زندگی شما، آثار طبیعی و گردشگری یا صنایع دستی یا مکان‌های دیدنی وجود دارد که به اندازه کافی در کشور یا جهان، شناخته شده نیست؟ چه راه‌هایی برای شناساندن آنها به دیگران و همچنین برای حفظ و نگهداری آنها، به ذهنتان می‌رسد؟

ج) علاوه بر صفحات آخر کتاب، در صفحات مختلف و میان درس‌های این کتاب نیز بیش از ۴۰ تصویر جذاب از

طبیعت و بناهای تاریخی گنجانده شده است. آنها را پیدا کنید و ببینید در کدام استان واقع شده‌اند؟

● گردشگری و حفاظت از محیط زیست

گردشگری در طبیعت ممکن است باعث بروز مشکلاتی شود و بعضی از مناطق در اثر انبوه مسافران آسیب ببینند.

○ فعالیت

- ۸- به عکس مقابل توجه کنید و بگویید.
- چرا چنین منظره‌ای به وجود آمده است؟
- چه آسیب‌هایی ایجاد می‌شود؟
- برای مقابله با این آسیب‌ها چه باید کرد؟

امروزه کشورها سعی می‌کنند برای گردش و استراحت در طبیعت طوری برنامه‌ریزی کنند که از آسیب رساندن به محیط زیست

۱۸

جلوگیری شود.

یکی از این برنامه‌ها، ایجاد «پارک‌های ملی» است. در پارک‌های ملی مانند مناطق حفاظت شده، بوته‌کشی، چرای دام‌ها، شکار و

نظایر آنها ممنوع است و محیط‌های امن طبیعی برای جانوران پدید آورده‌اند. بخشی از این پارک‌ها هم به گردشگاه مسافران اختصاص

۱۹

داده شده است.

پارک ملی گلستان در استان‌های گلستان و خراسان شمالی از بزرگ‌ترین پارک‌های ملی ایران است.

۱۰۱. پارک‌های ملی: حفظ پوشش گیاهی و زندگی جانوری.